

5. Петровський А. В. Соціальна група як колектив [Електронний ресурс] / А. В. Петровський. – Режим доступу: https://stud.com.ua/5533/psihologiya/sotsialna_grupa_kolektiv
6. Петрухно Ю. Бібліотечний колектив : поняття та структури [Електронний ресурс] / Ю. Петрухно. – Режим доступу : http://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/7341/1/Petruhno_14_17.pdf
7. Фрумин И. М Библиотечное дело. Организация и управление: учебник / И. М. Фрумин .– 2-е изд., перераб. и доп.– М.: Книга, 1980.– 272 с.
8. Цегельник О. М. Згуртованість та соціальний розвиток колективу / О. М. Цегельник // Бібліотека в освітньому просторі. Морально-психологічний клімат у колективі книгозбірні ВНЗ [Текст] : інформ. бюл. для працівників бібліотек ВНЗ III – IV рівнів акредитації державної форми власності Хмельницької області. №20 / редкол.: О. О. Мацей, С. А. Молчанова, О. О. Костюк ; гол. ред. О. Б. Айвазян. – Хмельницький : ХНУ, 2015. – 68 с.– Режим доступу : http://lib.khnu.km.ua/about_library/metodob/Buletten20/buletten20.htm
9. Чачко А. С. Библиотечный специалист: особенности труда и профессионализации / А. С. Чачко.– 2-е изд.– К.: Наукова думка, 1986.– 192 с.
10. SWOT-аналіз [Електронний ресурс].– Режим доступу: <https://ppt-online.org/348880>

LIBRARY TEAM IN THE CONTEXT OF MODERN TRANSFORMATIONS

Bakumenko Larysa Hryhorivna, Candidate of Sciences in Social Communications, director of the scientific library Kharkiv State University food and trade

Abstract: *The library staff is considered in the context of modern transformations through the application of SWOT-analysis methods.*

Keywords: *library, library staff, SWOT-analysis.*

005.336.4:027.[378.6:62:634](477-25)ХНТУСГ]:[025.44ББК+025.45УДК]-021/261]](083.44)(045)

ОСОБЛИВОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ УДК В РОБОТУ НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ ХНТУСГ

Бараболік Ольга Іванівна, провідний бібліотекар Наукової бібліотеки Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка

Висвітлено досвід роботи Наукової бібліотеки ХНТУСГ з організації переходу процесів систематизації з таблиць бібліотечно-бібліографічної

класифікації (ББК) на класифікацію за таблицями Універсальної десяткової класифікації (УДК).

Ключові слова: УДК, систематизація видань, класифікаційні індекси, індексування фондів

Сьогодні в Україні існує єдина законодавчо визнана система класифікації для організації фондів бібліотек, визначення класифікаційного індексу на наукові праці та продукцію вітчизняних видавців на світовому рівні. Вибір УДК як єдиної обов'язкової системи класифікування в Україні обумовлено такими її особливостями, як міжнародність (застосовують у 130 країнах 57 мовами світу), універсальність (охоплює весь універсум знань), розгалужена структура (передбачає подальший розвиток й удосконалення), наявність єдиного міжнародного органу, що здійснює роботу як організаційного, так і теоретичного характеру (Консорціум УДК, Гаага, Нідерланди) [1].

До 2017 року систематизація видань фонду у більшості бібліотек України, у тому числі і в НБ ХНТУСГ проводилася за двома таблицями. За ББК визначались індекси для фондів загальнонаукових і міждисциплінарних, природничих, суспільних, гуманітарних видань, видань з мистецтва і художньої літератури. УДК використовували для індексування фондів з прикладних наук – техніки і сільського господарства.

З 2017 року згідно з постановою Кабінету Міністрів України «Про припинення використання Бібліотечно-бібліографічної класифікації та впровадження Універсальної десяткової класифікації» (від 22.03.2017 р. № 177) в НБ ХНТУСГ розпочато складний процес часткового переіндексування фонду бібліотеки з ББК на УДК.

Здійснювати перехід одночасно фондів і каталогів на іншу систему класифікації, не припиняючи при цьому обслуговування читачів – справа не легка. Миттєво «припинити використання таблиць ББК» – класифікації, яка впроваджувалася десятиліттями неможливо, тому в НБ ХНТУСГ цей процес відбувається поетапно.

На першому етапі насамперед було вирішено припинити систематизацію документів за таблицями ББК. Відповідним рішенням Науково-методичної ради бібліотеки та за «Розпорядженням НБ ХНТУСГ на виконання наказу № 929 від 26.06.2017 р.» запущено процес консервування фондів і старих карткових систематичних каталогів і започатковано створення нових розділів за таблицями УДК. Ретельно вивчався досвід інших бібліотек і для цього були використані публікації в періодичних виданнях, матеріалах наукових і науково-практичних заходів (конференцій, семінарів, круглих столів тощо), методичні рекомендації провідних бібліотек, матеріали з Інтернету, соціальної мережі Фейсбук – групи Універсальна десяткова класифікація (УДК) в Україні.

Одночасно, плануючи перехід на УДК, було вирішено підвищити професійний рівень працівників за допомогою самоосвіти, навчання на відповідних курсах, участі в різноманітних науково-практичних і методичних заходах, зокрема, семінарах, вебінарах, круглих столах, лекторіях тощо.

На другому етапі роботи бібліотеки по впровадженню УДК:

- визначено склад фонду бібліотеки (обсяг, зміст, структуру, розміщення, розстановку);
- вивчено таблиці та методики систематизації відповідно до УДК;
- використовуються таблиці відповідностей класифікації УДК та класифікації ББК для систематизації та розстановки фонду бібліотеки та створюються власні таблиці зіставлення;
- роздруковано поличні роздільники для розстановки нових надходжень фонду відповідно до УДК за новими поличними індексами;
- систематично вносяться зміни до довідково-пошукового апарату бібліотеки.

Всю роботу з цього напрямку було зорієнтовано у відповідності до:

[ДСТУ 6096:2009 \(ГОСТ 7.90–2007, MOD\). Універсальна десяткова класифікація. Структура, правила ведення та індексування.](#) – Чинний з 2009.07.01. – Вид. офіц. – Київ : Держспоживстандарт, 2009. – III, III, 22 с. – (Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи) (Національний стандарт України)

[ДСТУ 2395–2000 \(ГОСТ 30671–99\) \(ISO 5963:1985\). Обстеження документа, встановлення його предмета та відбір термінів індексування. Загальна методика.](#) – Вид. офіц. – Київ : Держстандарт України, 2001. – 8 с. – (Інформація та документація) (Державний стандарт України)

[ДСТУ ГОСТ 7.59:2003 \(ГОСТ 7.59-2003 \(ИСО 5963-85\), IDT\). Індексування документів. Загальні вимоги до систематизації та предметизації.](#) – Вид. офіц. – Київ : Держспоживстандарт України, 2004. – 6 с. – (Система стандартів з інформації, бібліотечної справи та видавничої справи) (Національний стандарт України)

Для роботи у заданому напрямку були придбані видання:

- Таблиця зіставлення індексів УДК і ББК : УДК станом на 2011 р., ББК – на 1997 р. / [уклад. : М. Й. Ахвердова та ін.] ; Держ. наук. установа «Книжкова палата України ім. Івана Федорова». – Київ : Кн. палата України, 2016. – 72 с.
- Таблиця відповідності скорочених варіантів УДК і ББК : зі змінами і доповн. до УДК станом на 2011 р., ББК – на 1997 р. / [уклад. : М. Й. Ахвердова та ін.] ; Держ. наук. установа «Книжкова палата України ім. Івана Федорова». – Вид. 6-те, без змін. – Київ : Кн. палата України, 2016. – 48 с.
- Визначення індексів УДК для наукових документів : метод. рек. / [уклад. : М. Й. Ахвердова та ін.] ; Держ. наук. установа «Книжкова

палата України ім. Івана Федорова». – Київ : Кн. палата України, 2016. – 32 с.

Також співробітниками бібліотеки активно використовується :

- сторінка „[Універсальна десяткова класифікація](#)” на сайті Державної наукової установи „Книжкова палата України імені Івана Федорова”;
- сторінка на порталі ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського в рубриці «Бібліотечному фахівцю»;
- загальнодоступна група у Фейсбуці: [Універсальна десяткова класифікація \(УДК\) в Україні](#)
- [Універсальна десяткова класифікація онлайн](#) українською мовою на сайті Консорціуму УДК

Таким чином, впровадження УДК в НБ ХНТУСГ є однією з умов модернізації нашої діяльності, зокрема з максимального розкриття фондів, удосконалення інформаційно-бібліографічної роботи, поліпшення обслуговування користувачів тощо.

Список використаних джерел:

1. Упровадження Універсальної десяткової класифікації в практику роботи бібліотек закладів загальної середньої та професійно-технічної освіти : метод. рек. / уклад.: І. Г. Лобановська ; НАПН України, Держ. наук.-пед. б-ка України ім. В. О. Сухомлинського. – Київ, 2018. – 63 с. – (Серія „На допомогу професійній самоосвіті працівників освітянських бібліотек” ; вип. 17) (Шкільна бібліотека плюс ; № 15/16 (363/364), серпень).

2. Добко Т. Впровадження УДК і ББК бібліотеками України: історичні паралелі і реалії сьогодення // Бібліотечний вісник. – 2018. – № 2(244). – С. 10-23.

PECULIARITIES OF IMPLEMENTATION OF UDC IN THE WORK OF THE SCIENTIFIC LIBRARY OF KhNTUSG

Barabolik Olga Ivanivna, librarian of the Scientific Library of the Kharkiv Petro Vasylenko National Technical University of Agriculture

Abstract: *The experience of the National Library of KhNTUSG on the organization of the transition of systematization processes from the tables of library and bibliographic classification (BBK) to the classification according to the tables of the Universal Decimal Classification (UDC) is highlighted.*

Keywords: *UDC, systematization of publications, classification indices, indexing of funds*